

Bilaga 2

Förskolenämndens barnbokslut samt nuläge 2022

Innehåll

Bakgrund	3
Barnbokslut	3
Förskolenämndens barnbokslut 2022 tillika nuläge	4
Artikel 2 - På vilket sätt används kunskap om barn, samt statistik och annan kvalitativa data systematiskt i analyser, beslut och uppföljning för att säkra icke diskriminering?	4
Artikel 3 - På vilket sätt redovisas och analyseras konsekvenser och effekter av beslut som påverkar barn direkt eller indirekt?	5
Artikel 6 - På vilket sätt medverkar nämnd/styrelse direkt/indirekt till att stödja barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar? -Finns det strukturer för intern/extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda?	5
Artikel 12 - Vilka arbetssätt och rutiner finns för att inhämta barns åsikter inför strategiska beslut som rör barn?	6

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, är lag i Sverige sedan 2020. Barnkonventionen syftar till alla barns rätt att bli behandlade med respekt och att få möjlighet att säga sin mening.

Barnkonventionen är rättsligt bindande och en del av internationell folkrätt, våra mänskliga rättigheter. Alla barn är olika och har vitt skilda förutsättningar. Konventionen syftar till att ge alla barn rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Åtgärder som rör barn ska utgå från vad som bedöms vara för barnets bästa. I konventionens mening är ett barn varje människa under 18 år.

Barnkonventionen innehåller fyra grundprinciper (artiklar) som är vägledande för hur konventionen som helhet ska tolkas.

- artikel 2 - barnets rätt att inte diskrimineras
- artikel 3 - bedöma och beakta barnets bästa
- artikel 6 - barnets rätt till liv och utveckling
- artikel 12 - barnets rätt att göra sin röst hörd

All kommunal verksamhet måste bedrivas i enlighet med konventioner om mänskliga rättigheter. Det innebär att konventionen berör alla anställda och alla förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad, inte bara traditionella barn- och ungdomsverksamheter som skola, barnomsorg, fritid och socialtjänst.

Kommunfullmäktige uppdrog 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12.

Barnbokslut

Enligt stadsledningskontorets anvisning, skall stadens förvaltningar och bolag upprätta barnbokslut som, på sikt, kopplas till stadens barnrättsplan för att ge en bild vart verksamheten står i arbetet med barnkonventionen. Barnbokslutet läggs som bilaga till årsrapporten.

Ett barnbokslut är en sammanställning och ett underlag för nämnder och styrelser att få en bild om den egna verksamhetens arbete och resultat i sitt barnrättsarbete utifrån barnkonventionens artiklar, i syfte att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen.

Förskolenämndens barnbokslut 2022 tillika nuläge

Förskoleförvaltningens uppdrag är att utifrån skollag arbeta systematiskt med att identifierat och genomföra insatser som ger effekter på en övergripande samhällsnivå, så att barns rättigheter förstärks och livsvillkor förbättras.

Förskolans verksamhet utgår från Skollagen 2010:800. Barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter. SFS: 2018:1197) är införlivad i skollagstiftningen. Exempel på detta är bestämmelser om kränkande behandling i skollagen som grundar sig på bestämmelserna i FN:s konvention om barnets rättigheter, lika tillgång till utbildning (1 kap 8§ skollagen), likvärdig utbildning (1 kap 9§ Skollagen) och särskild hänsyn till barnets bästa (1 kap 10§ Skollagen).

Om skollagen följs, så följs även artiklarna i barnkonventionen och samtliga tre perspektiv; barnperspektivet, barns perspektiv och barnrättsperspektivet uppfylles. Utifrån Förskolenämndens grunduppdrag, finns en direkt påverkan för samtliga av stadens fokusområden och barns rättigheter - trygghet, utbildning, fritid och hälsa.

Utifrån ovan resonemang och vägledningens instruktioner redovisar förvaltningen därför ett urval av förflyttningar inom ordinarie systematik för planering och uppföljning.

Artikel 2 - På vilket sätt används kunskap om barn, samt statistik och annan kvalitativa data systematiskt i analyser, beslut och uppföljning för att säkra icke diskriminering?

Då var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap 5 § skollagen) samt skrivningarna i läroplanen (Lpfö 18) där alla tendenser till kränkande särbehandling aktivt ska motverkas, är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor.

Utöver tidigare redovisad systematik i förvaltningen (Barnbokslut, Nulägesanalys 220127) för detta, följs rektors arbete med plan mot diskriminering och kränkande behandling upp i linjen under uppföljning av målområde Normer och värden en gång per läsår både skriftligen och med kvalitetsdialog. Underlagen av uppföljningen ligger till grund för hur stödet i förvaltningen utformas. Stödets utformning kan vara centralt eller lokalt, utformningen kan tillgodose personals, rektors eller biträdande utbildningschefs behov.

Området mot diskriminering och kränkande behandling ingick i fjolårets internkontroll för förvaltningen. Utifrån resultaten har förvaltningen skapat nya insatser så som en obligatorisk utbildning för nya rektorer kring både rutin vid signal om att ett barn kan ha blivit utsatt för kränkande behandling och anmälan om oro till socialtjänsten, då detta ofta hänger samman. Ytterligare ny insats är organisering för ”stickprovskontroller” på verksamheternas *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Analyser har gjorts både på om alla lagstadgade delar finns med, om planerna har störst fokus på barnen/barngruppens eller sitt eget handlande och hur man organiserar för utbildningen.

Utifrån signaler av chefer på olika nivåer har flertal nya insatser genomförts, till exempel föreläsningsinsatser för att höja kunskapen om diskriminering, kränkande behandling och hur man kan arbete främjande, ett stödmaterial har tagits fram till pedagoger och rektorer som fokuserar på hur arbetet med West Pride och hbtqi-frågor hänger ihop med förskolans uppdrag och styrdokument. Insatserna stödjer förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och bidrar till effekter i utveckling av metoder för att säkra icke-diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Nya insatser är också att förvaltningens specialpedagoger driver ett professionsbaserat barnkonventionsnätverk som syftar till kollegialt lärande och spridning av kunskap, samt ett antal öppna föreläsningsserier för rektorer och medarbetare med innehåll som berör barns utveckling, förutsättningar och barnsyn. Progressionen består i att fler och fler medarbetare deltar för varje år och därmed bidrar insatsen till att förvaltningen bygger en gemensam barnsyn grundad i barnkonventionen.

Artikel 3 - På vilket sätt redovisas och analyseras konsekvenser och effekter av beslut som påverkar barn direkt eller indirekt?

Som tidigare beskrivits (Barnbokslut, Nulägesanalys 220127) görs barnkonsekvensanalyser och riskbedömningar i samband med alla större förändringar i förvaltningen, samt vid rektorers eller övriga chefers organisationsutveckling. Konsekvenser och effekter följs upp genom analys och redovisas i förvaltningens systematiska planering- och uppföljningsprocess. Detta sker både skriftligt, i stadens uppföljningssystem, samt genom regelbundna dialog mellan olika nivåer i styrkedjan.

Artikel 6 - På vilket sätt medverkar nämnd/styrelse direkt/indirekt till att stödja barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar? -Finns det strukturer för intern/extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda?

Enligt skollagen ansvarar nämnd/huvudman, skolchef och rektor för utbildningen och undervisningen. Nämnden beslutar om prioriteringar som bidrar till att stärka rektors förutsättningar till att genomföra grunduppdraget utifrån befintlig lagstiftning och lokala behov. Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet.

I rektors ansvar ingår att säkerställa att förskollärare och arbetslag stödjer varje barn att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Förvaltningens systematik för planering och uppföljning säkerställer information om verksamheten från rektor till huvudman genom skriftlig rapportering och regelbundna, systematiska, kvalitetsdialoger. Systematiken är under uppbyggnad och ett återkommande utvecklingsområde, ytterligare steg i systematiken har tagits under hösten med att genomföra ”rektors bedömning av kvalitet”.

Resultat/effekter av dessa insatser förväntas ge en mer träffsäker resursfördelning av stöдавdelningarna och ytterligare stärka möjligheten att tillgodose att alla barn ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar och får sina rättigheter tillgodosedda utifrån ett helhetsperspektiv. Insatsen stärker samverkan inom förvaltningen och stöдавdelningars uppdrag att samverka kring barns behov och förutsättningar.

Ytterligare förändringar förvaltningen gjort är att ta fram en rutin för fördelning av de extra resurser för utveckling av tillgängliga lärmiljöer. Resurser och beslut har flyttats från central nivå (förvaltningsövergripande) till lokal nivå (rektorsteam) för att resurstilldelningen skall ske närmare barnen.

Ett viktigt uppdrag förskoleförvaltningen har är att arbeta med de barn som sällan deltar i förskolans verksamhet eller inte har en förskoleplats. Forskning visar att deltagande av förskoleverksamhet av god kvalitet kan vara avgörande för de mest utsatta barnen. Under året har det tillkommit en lagändring i skollagen. Från att barnet ska fylla tre år till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna aktivt söka upp vårdnadshavare som inte har sina barn inskrivna i förskola och informera om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Det ska även bli obligatoriskt för kommunerna att erbjuda och reservera plats på förskolor för barn som ska fylla tre år, även om inte vårdnadshavarna har ansökt om det. Det gäller framför allt barn som har bott i Sverige under en kort tid. De nya tilläggen i skollagen börjar gälla 1 juli 2023.

Förvaltningens arbete med familjecentrerat arbetssätt (FCA) är ett stöd i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för tidiga insatser. Samverkan med interna och externa aktörer är grunden för FCA och utgångspunkten är alltid barnkonventionen. Genom samverkan inom ramen för FCA skapas ett helhetsperspektiv som ger ett mervärde för barn. Under 2022 har förskoleförvaltningen en ny påbörjad insats som består av ingången överenskommelse med de regionala socialförvaltningarna, grundskoleförvaltningen och förvaltningen för funktionsstöd om samverkan inom ramen för FCA.

Utifrån lagändringen, beskriven ovan, har nya insatser tagits fram så som en handlingsplan med ram för ökningen av barn i förskolan och aktiviteter när det gäller samverkan, dialog och kommunikation. Handlingsplanen behöver kompletteras med delar som rör platserbjudande till vissa målgrupper, samt en konsekvensanalys av arbetets påverkan på kvalitet i förskolan. Kopplat till detta finns en projektorganisation som ska arbeta med att stödja genomförande av förvaltningens handlingsplan för att öka andelen barn i förskola, genom samverkan.

Artikel 12 - Vilka arbetssätt och rutiner finns för att inhämta barns åsikter inför strategiska beslut som rör barn?

Som tidigare beskrivits är förskoleförvaltningens grunduppdrag att utifrån skollag arbeta systematiskt med att identifierat och genomföra insatser som ger effekter på övergripande samhällsnivå, så att barns rättigheter förstärks och livsvillkor förbättras. I förvaltningens systematik för planering och uppföljning synliggörs underlag från barn-arbetslag-förskollärare- rektor- nämnd ur samtliga tre perspektiv (barnperspektivet, barns perspektiv och barnrättsperspektivet) inför beslut som rör barnet. Från det mer vardagliga såsom exempelvis vid barns övergångar mellan avdelningar till mer strategiska beslut där

förvaltningens ärenden behandlas utifrån barnkonventionens dimension genom tillägg i mallar för till exempel ansökningsförranaden av olika karaktär och i tjänsteutlåtande.